

*2910 • 08-37-40-200

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | גליון 339

מצורע | ליל הסדר - המפתח להצלחת והשגת הילדים הי"ו כל ימות השנה

מסי לרות ארץ הנפש

שביבי אור מתורתנו האדירה והנדירה
של הצדיק רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א
ערוך על פי שיעוריו של בנו ממושיך דרכו ואורו
הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

מסילות אל הנפש

תוכן העניינים

1. וישמע אלהיכם את נאקתם
5. זה לעומת זה עשה האלהיים
10. כל באייה לא ישובון
11. עוצמתו של פרעה
12. נאלמתי מטוב
13. משה רבינו נאנח מהתחלה
14. משה לפני פרעה
17. פרעה מכביד את השעבוד
18. עולים ומוקטרים לפני!
18. הניגון של הצדיק
20. אז - והיום
21. עיקר העבודה - חינוך ילדים!
22. לפצח את האגוז
25. שיר השירים - סיום הסדר
26. העולה מן האמור להלכה ולמעשה

הזמינו לבית או לעסק
קופת צדקה מהודרת

הצטרפו לשיעור היומי
עם משלוח עד הבית!

בית המדרש המאי"ר לארץ

התנסות והפגנת ספר מודיש ורבינו דר"ב יודם נייסאל אברג'יל זיע"א

8771301 345 נתיבות ת.ד 666 הקציר 08-37-40-200/*2910

office@h-l.org.il 077-223-1130

www.hameir-laarets.org.il המאיר לארץ

08-649-9859 לקבלת דגש של אור
קו המאיר לארץ

ע"ר 580654762 | למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה

- כל הזכויות שמורות -

מסילות אל הנפש

פרשת מצורע - וישמע אלהים את נאקתם

פרשת מצורע

וישמע אלהים את נאקתם...

והחליטו, חייבים לעשות מעשה!

הודיעו לכל יהודי העיר, שעליהם להתאסף ברחבת ככר העיר ביום ראשון, יום השבתון האזרחי, בארבע אחר הצהרים. מי שלא יבוא, יקרא לבריור. איש לא רצה להיחקר בבולשת, ולהישלח לכלא. בשעה ארבע, היתה הככר הומה יהודים. הבינו שעומדים הם לשמוע נאום נוסף, וכבר שבעו התלהמויות.

בארבע ורבע הופיע הקומיסר, ראש הייבסקציה בעיר. פסע קוממיות, בראש מורם, ואחריו השליש הכנוע נושא שרפרף.

פינו לו דרך בדממה, ועצר במרכז העיר. השליש הציב את השרפרף והקומיסר דילג ועלה, משקיף על נתיניו מלמעלה, באדנות.

'יידן'! התנשא קולו, באידיש גזעית - **'יהודים'**! שמעתי, שאתם דבקים עדיין במצוות!

כאילו ציין תופעה מופלאה, חריגה, לא נתפסת -

סיפר הגאון הרב שלום מאיר ולך שליט"א (מעייין האמונה, חלק א - עמוד רחצ), וז"ל:

כשכבשו הבולשביקים את העיר ברדיטשוב, נכנסה המחלקה הייבסקצית - הזכורה לשמצה ולדראון עולם - לפעילות קדחתנית.

אנשי המחלקה היו יהודים מומרים לקומוניזם שרדפו באף ובחימה כל דבר שהזכיר את מציאותו של בורא העולם... בתי הכנסת נסגרו, המקוואות נאטמו, השחיטה הכשרה נאסרה. ילדי התלמוד תורה נאלצו ללמוד בבית הספר הנכרי, והוריהם נאלצו לעבוד בשבתות. מובן שנאסר קיומה של ישיבת ברדיטשוב שעמדה בראשות הגה"ק הרב שמואל וייטרוב זי"ע"א, והיא המשיכה לימודיה במחתרת.

נודע לייבסקציה, שהיהודים דבקים בדתם על אף הרדיפות. מלמדים בעצמם את בניהם בערבים, משתמטים מעבודה בשבת בתואנות שונות, והשחיטה מתבצעת במחתרת. הכשירו מקוואות בסודיות, ואפילו הישיבה מתקיימת!

2 מסילות אל הנפש

פרשת מצורע - וישמע אלהים את נאקתם

'האינכם יודעים ששחר חדש הפציע,

ועולם חדש נבנה?!

רצונכם להיות אנשי האתמול, במקום

להימנות על אזרחי המחצר?!

זה מתחיל, נאנחו כולם.

אך לא. הוא שינה כיוון: 'הרי באנו

לשחרר מכבלי המצוות, איך יתכן

שאנשים דבקים בכבלים? אהה, אין

זאת אלא שהם פוחדים! פוחדים

מהבורא, פוחדים מעונשו'...

'לפחוד?! - עפר לפיו! - 'לפחוד

צריך מאתנו', התנשא קולו.

'לפחוד צריך מהעמדה אל הקיר,

מגירוש לסיביר, מהשלכה לכלא.

מפיטורים מהעבודה, משלילת

המשכורת!'

שמעו כְּשׁוֹיֹן נפש, הדברים היו כבר

לזרא.

אבל הוא דוקא הפתיע. שלף מכיס

השליש גליל ארוך, לבן -

'הנה, נקניק חזיר. אני אוכל, לעיני

כולם. הבה אראה אם אענש ממרום!'

ונגס. כולם שתקו, וכי מה יגידו, "אֲרַץ

נִתְּנָה בְיַד רָשָׁע" (איוב ט, כד).

טיטוס שייסף את הפרוכת בבית המקדש,

אז מה. 'מי כמוכה באילמים, ה'!

בינתים, הוא לעס.

לפתע ניכרה תכונה בקצה הככר,

אנשים זזו לכאן ולכאן.

כעסו נייעור בו: באמצע ההצגה!

מה קורה שם? והתכונה הלכה

והתפשטה, היכתה גלים. הבין.

החשמלית העירונית חוצה את הככר,

והגיעה. מפנים לה את הדרך.

והבחין באימה, שהשרפרף ממוקם על

תוואי החשמלית!

התקרבה במהירות, וזינק ברגע

האחרון.

עברה בשקשוק גלגלים, העיפה את

השרפרף שהתפרק לכפיסים.

אבל מעילו הארוך נתפס בגלגלים,

והחשמלית גררה אותו אחריה

במהירות עצומה, מוות בסקילה. ההלם

היה רב, השקט מוחלט.

ובשקט נשמעו מילותיו האחרונות:

'שמע ישראל, ה' אלקינו, ה' אחד!'

האיש שביקש לפני רגע לחטוא

ולהחטיא את כל יהודי העיר.

שלעג והתקלס וכפר בריש גלי...

והאמת שזו לא תופעה יוצאת דופן.

שהרי פירוש המילה 'יהודי'

מסילות אל הנפש

פרשת מצורע - וישמע אלהים את נאקת

ולכאורה, כל אלו שמתו לפני הגאולה, בהיותם עובדי עבודה זרה ושקועים במ"ט שערי טומאה, הן מתו מתוך ריחוק וניכור וחסרון אמונה -

אך לא כן הוא. רק אני בוחן לבות שומע נאקתם, היינו נאקת החללים בשעה שנפשם יוצאת מהם, ונשחטים ונטבחים ונהרגים, מקדשים שמי בקרב לבם ומאמינים באמונה שלימה, ומתחרטים ועושים תשובה על כל החטאים, ועל פגם אמונתם?²

ונרחיב עוד בדבריו הקדושים, אך לפני כן נקדים...

היא 'אמונה'¹, ובתוך כל יהודי ויהודי טמונה האמונה... אך למרות זאת לעתים לוקח קצת זמן עד שהיא מתגלת, ולפעמים היא מתגלת רק ביום האחרון...

ואלו הם דברי קדשו של הגה"ק הרב ירחמיאל ישראל יצחק מאלכסנדר זי"ע"א (ישמח ישראל, שמות - דף ד ע"ב):

במצרים נאמר: 'וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת נַאֲקַתָּם' (שמות ב, כד), ודרשו (שמות רבה, פרשה א - אות לד) שזו לשון נאקת חללים, של המתים מתוך השעבוד.

מעין החכמה

יום אחד נזדמנה לו עסקה מכניסה: הציעו לו לשלוח סחורה מבוקשת ויקרה אל מעבר לים ולהרויח במכירתה הון עתק. כל כספו השקיע בסחורה והטעינה בספינה, והפליג עמה למוכרה במחירים גבוהים.

בהיותו בים התחוללה סערה נוראה. גלי ענק התנשאו לגבהים והתנפצו בקולות רעם. הספינה עלתה שמים וירדה תהומות, התחבטה מגל אל גל. עד מהרה נבעו (נגלו ונראה) בה סדקים, והמים הציפוה. הספינה שקעה, וירדה למצולות ים.

העשיר נאחז בתורן שנשבר, גל מסרו לגל עד שנפלט ליבשה. הוטל אליה תשוש וחבול, ושקע בעלפון...

כשניעור, נתן תודה לבוראו על הצלתו וקיבל באהבה דין שמים, אבדן רכושו הרב. קם ושם פעמיו לשוב לביתו.

1. וזה לשון הגמרא הקדושה (מגילה יג): ואמאי קרי ליה 'יהודי'? על שום שכפר בעבודה זרה! שכל הכופר בעבודה זרה נקרא 'יהודי'!

2. ולמרות כל זאת, אשרי אדם שלא סומך על הרגעים האחרונים, ומשתדל בכל ימיו להכין עצמו לקראת אותם רגעים... ובענין זה סיפר הגאון הרב שלום מאיר ולך שליט"א (מעין המועד, הגדה של פסח - עמוד קמד), וז"ל:

בספריו של הגה"ק הרב אליהו הכהן מאיזמיר זי"ע"א הובא כמה פעמים הסיפור הבא:

מעשה ביהודי עשיר, שעמד כהלכה בנסיון העושר. השתתף בכל מגביות הצדקה, ידו פשוטה היתה לעניים וביתו פתוח לאורחים, נדיב רוב חסד היה, נכבד ומוכתר בכתר שם טוב.

כיון שעמד בנסיון העושר, ביקשו לנסותו מן השמים גם בנסיון העוני. לראות האם גם בעוניו ומצוקתו יהיה לבו פתוח למצוקת הזולת.

בפרוטות שהשיג קנה מעט קמח, ונשאו לביתו עם הזרדים שלא הצליח למכור. אשתו, הרגילה למעדנים, שמחה על מעט לחם העוני שהיה בידה לאפות, להשקיט את המיית הרעב של בניה, והוא קם והלך לבית המדרש לתפילת מנחה.

בדרך פגש בו אליהו הנביא, מחופש כאביון קשיש המשתרך בשארית כחותיו. פנה אליו בתחינה: 'אנא בטובך, עומד אני למות ברעב, החייני נא!'

התחמץ לבו של האיש, נכמרו רחמיו - ואין בידו להושיע. ובחמלתו כי רבה זעק זעקה גדולה ומרה. את גל רגשותיו הביע בזעקה נוקבת ומזעזעת: 'אללוי לי, שאין בידי לתת לך דבר!'

על טביעת ספינתו, על אבדן רכושו - לא זעק.

על שריפת ביתו, על עונו ומרודו - לא התאונן.

על עבודתו בפרך והריוח המועט - הבלג.

על כך שאין בידו להושיע עניים, להקל את סבלם - לא יכול היה להבליג!

התגלה לפניו אליהו הנביא, ואמר לו: 'אני הוא התשבי, ולא באתי אלא לנסותך. אשריך שעמדת בנסיון! עתה הגיע סבלך לקיצו, שאל ממני - מה רצונך וינתן לך.'

שתק האיש, נדהם.

אמר לו אליהו הנביא: 'התחפוץ לשוב לעושרך, להיות עשיר ככפליים? אמור!'

הדיבור שב לפיו. אמר: 'לא, רבי. העושר - קנן חולף הוא. רצוני בקנין נצחי, רצוני בחישול האמונה. רצוני לראות עין בעין כיצד הנשמה נפרדת מהגוף בשעת הפטירה, ומה נעשה עמה. לראות כיצד נוטלים אותה להביאה למסור דין וחשבון לפני קונה וצורה.'

דרך ארוכה הלך, כשהוא פושט יד ומתפרנס מן הצדקה. חיזקה אותו הידיעה, כי כשישוב לביתו יכלו ימי הרעה. ישקם את מסחרו, וישוב למעמדו הקודם.

כשהגיע לעירו, לא רצה לשוב לביתו פתאום. סר לבית ידידו שיכין את בני ביתו לקראת בואו. שם נודע לו, ששריפה כילתה את ביתו הנאה ובית מסחרו עם כל שארית הונו. אשתו וילדיו ניצלו בנס מן השריפה, וותרו בלא קורת גג. חיזקה אותם הידיעה כי אביהם עומד לשוב ממסעו עשיר משהיה, ובלי ספק ישקם את ביתם...

כשומעו זאת נתן תודה לבוראו, שנפרע מן הרכוש ולא פגע בנפשות. כסף הולך וכסף בא, לפיכך נקרא שמם 'זוים' שזים מיד ליד. ה' נתן וה' לקח - וה' יתן שוב, יהי שמו הגדול מבורך.

החלה תקופת חיי מחסור ודוחק, הוא עודד וחיזק את בני ביתו ללא הרף: התייצבו וראו, כי ישועת ה' כהרף עין - 'כי מי אֶשֶׁר יִחַבֵּר אֶל-כָּל-הַחַיִּים יֵשׁ בְּטָחוֹן' (קהלת ט, ז). אפילו חרב חדה מונחת על צוארו של אדם, אל יתיאש. אבל להתפרנס, חייבים. שאל גרון מאחד ממכריו והלך ליער לחטוב עצים ולמוכרם, להרויח כמה פרוטות לקנות לחם לפי הטף.

לא היה מורגל במלאכת כפיס, ידיו נמלאו יבלות. בקושי קושש זרדים מעטים. והבושה הנוראה לעמוד בשוק וליחל לקונים. הוא העשיר הנכבד, המוכר כל כך...

אבל לא, לא היו לו טענות לבוראו. הבורא אינו חייב לו מאומה, הוא שחייב לו עד בלי די. על הצלת חייו מן הסערה, וחיי אשתו ובניו מן השריפה: "מִה־יִתְּאוּנָן אֲדָם חַיִּי" (איכה ג, לט) - דיו שהוא חי...

זה לעומת זה עשה האלהים

עשר ספירות, והשפיע בהן אור יותר ממה שהיו מסוגלות לקבל, באופן שהיה 'אורי' שקיבלו גדול לאין ערוך מיכולת ההכלה שלהן, וכתוצאה מכך הן 'נשברו'.
ומשבירת הכלים הזאת נתהוו (בסופו של דבר) **כחות הטומאה כידוע ליודעים.**

ואם כן נמצא שישנם שני צמתים עיקריים בבריאת העולם, והם הצמצום הראשון ושבירת הכלים.

כתב בספר הנורא 'עץ חיים' (שער א - ענף ב), שבתחילה, היה הכל מלא באורו יתברך, וכאשר עלה ברצונו לברוא את העולם צמצם את אורו לצדדין, ובכך נוצר חלל פנוי, ובתוך החלל הפנוי ברא הקב"ה את הבריאה.

והנה, מכיון שרצה הבורא שתהיה בחירה בעולם ושתהיה בחינת טוב ורע. ולכן, לאחר הצמצום הראשון, האציל

מעין החכמה

עם המלאכים השמחים המלוים את הנשמה.

נתנו בו מבט תְּמִיָּה, והחליטו שדעתו נשתבשה עליו.

לא ארכו הימים, ועברה הרינה במחנה: רשע רע מעללים שמירר את חיי כל התושבים חלה ועמד למות.

הלך העשיר לראות בפטירתו, ומצא שהכל מחייכים - למן היורשים ועד לקברנים. ואז ראה כיצד מחנות מלאכי חבלה מתקבצים, נכונים לייסר את הנשמה בצאתה ולהיפרע ממנה באכזריות ובחימה. לא יכול היה לכבוש את רחמיו וצערו על השפטים הנכונים לנשמה ופרץ בבכי תמרורים.

לא הועיל לו עושרו, לא עזרו צדקותיו, לא התחשבו במעמדו: החליטו פה אחד שנסתתרה עליו ביתו, והיו מבזים אותו עד שלא היה יכול לצאת מביתו...

אמר לו אליהו הנביא: 'שאלה גדולה שאלת, אך לא אשיב פניך ריקם. והואיל ולא ביקשת אלא דבר המוסיף יראה ולא שאלת עושר וגדולה, ינתנו לך גם שניהם, ותשוב למעמדך כבתחילה.'

ואמנם, לא ארכו הימים, והוא שב לעושרו ומעמדו. היה לאדם עתיר נכסים ונכבד מכל בני עירו.

יום אחד נפלה הברה (שמועה) בעיר, כי הרב נפל למשכב. מחלתו החמירה, והוא עמד להיפטר מן העולם.

שמע העשיר, ועלה לבית הרב. מצא את גדולי העיר עוטרים את מטתו, בוכים בדמעות שליש, וראה את נשמתו עוזבת את גופו במיתת נשיקה, ושורות שורות של מלאכי מרום באים ללוותה בשירה ובזמרה.

הנוכחים פרצו בזעקות שבר עם הפטירה, והעשיר שר וזימר

למה צריכים בני תורה?... למה צריכים לשמור על העינים?... וכו' וכו'.

ובלשון המקובלים נקרא המצב הזה 'אחיזת הקליפות'. והיינו שהקליפות השתלטו לו על מערכת החשיבה, וצבעו לו את כל המציאות בכפירה...

אך כאמור, יש למערכת הקליפות והטומאה שני בסיסים עיקריים. ומצאנו להגה"ק רבי נחמן מברסלב זי"ע"א (ליקוטי מוה"ר"ן - קמא, תורה סד אות ב) שכתב כך:

דע כי יש שני סוגים של טומאה. הסוג הראשון והקל יחסית, הוא הטומאה הבאה משבירת הכלים.

ולכן, הגם שכל יהודי צריך להיזהר מאוד מאחיזת הקליפות, אך גם אם חלילה הטומאה הזו נאחזה בשכלו וְעֵינָהּ לו את המציאות, עליו לדעת שהמצב שלו לא אבוד, ואם הוא יגש לתלמידי חכמים וישוחח עמם בדרך ארץ, הם יוכלו לחלץ אותו מהטומאה הזו!

ונעתיק את לשונו של רבי נחמן מברסלב: **'ודע**, שיש שני מיני אפיקורסית. יש אפיקורסית, שבא מחכמות חיצוניות, ועליו נאמר (אבות פ"ב מ"ד): 'ודע מה שתשיב לאפיקורוס'. כי האפיקורסית הזאת יש עליה תשובה, כי

והסיבה שקראנו להם צמתים עיקריים, מכיון שהם שתי הנקודות העיקריות הגורמות לעולמנו זה להיראות כפי איך שהוא נראה.

וברשותכם נרחיב יותר:

כידוע, עיקר נקודת השוני בין אדם לאדם הוא בתפיסת המציאות הסובבת אותו - כפי המציאות המצטיירת בשכל האדם כך היא התנהגותו.

ותפיסת המציאות, ציור הלב, מתהווה מהאור הנשפע על השכל. שהרי 'השכל' במהותו הוא 'אור' רוחני.

ומהשכל נולדים הרגשות, ומהרגשות נולדים המחשבות והדיבורים... ונמצא ששורש כל המחשבות והדיבורים הם משכל האדם.

והנה, מכיון שרצה הקב"ה שתהיה לאדם בחירה, לכן הוא ברא שתי מערכות של 'אור'. מערכת אחת של קדושה, ומערכת שניה של טומאה.

כאשר מושפע על האדם 'אור' מהקדושה, אזי הוא זוכה לעבוד את השם יתברך בתמימות ובפשיטות - ואזי עבודת השם נראית לו הדבר הכי טבעי וברור.

אך כאשר חלילה, מושפע על האדם 'אור' מהקליפה, מוחו מתעוות לגמרי, וכל היהדות נראית לו 'מסובכת'.

פרשת מצורע - זה לעומת זה עשה האלהים

משם. אך אף על פי כן מי שנופל לשם, אפשר לו למצוא הצלה לצאת משם. כי יוכל למצוא שם את השם יתברך, אם יבקשהו וידרשהו שם. **כי מאחר שהם באים משבירת כלים, יש שם כמה ניצוצות הקדושה, וכמה אותיות שנשברו ונפלו לשם כידוע.** ועל כן יוכל למצוא שם אלקות ושכל, ליישב הקושיות של האפיקורסית הזאת הבא מחכמות חיצוניות, שהם באים ממותרות משבירת כלים, **כי יש שם חיות אלקות, היינו שכל ואותיות שנשברו ונפלו לשם. ועל כן האפיקורסית הזאת יש עליה תשובה,** ועליו נאמר: ³ ידע מה שתשיב לאפיקורוס'...

זאת האפיקורסית בא מחכמות חיצוניות, שהם באים ממותרות, **מבחניות שבירת כלים. כי מחמת ריבוי האור נשתברו הכלים, ומשם נתהוו הקליפות כידוע.**

וחכמות חיצוניות באים משם, היינו משבירת כלים, ממותרות פסולת הקדושה. כמו אצל האדם, יש כמה מיני מותרות ופסולת, כגון ציפורנים ושיער וזיעה, ושאר פסולת ומותרות, כן כל חכמה חיצונה בא ממותרות ופסולת ידועה של הקדושה, וכן כישוף בא ממותרות ופסולת ידוע.

ועל כן מי שנופל לאפיקורסית הזאת, אף שבוודאי צריך לברוח ולהימלט

מעין החכמה

רשיי הקדוש. בהזדמנות אחרת התבטא האב: כזה בן - לעולם לא יהיה לי.

ישראל בן שנתיים - וסבו הגדול ה'בית אהרן' נפטר, ואביו (של ישראל) הגה"ק רבי אשר (השני) מסטולין הוכתר לאדמו"ר.

ישראל בן ארבע שנים - ואביו הקדוש רבי אשר נלקח גם הוא לבית עולמו. הכאב על הסתלקות שני המאורות הגדולים היה כבד מנשוא. נבוכים עמדו החסידים ולא ידעו מה לעשות. האם במו עיניהם יראו, בזהר שעמם ובאוצר הגדול שירד לטמיון? שאלו את עצמם. באין רבי ומנהל לעדה, נוצר חשש שקהילת החסידים תתפורר, חלילה.

וזקני החסידים החליטו למנות את ישראל - בן הארבע וחצי - להיות אדמו"ר.

3. צריך להיות בעל מדרגה כדי לדעת להשיב. ובענין זה נספר, אך לפני זה נקדים:

בחסידות 'קרלין סטולין' רבתה השמחה. לאדמו"ר הקדוש רבי אהרן מקרלין - ה'בית אהרן' - נולד נכד. מכל עבר נהרו חסידים להשתתף בשמחת הברית. הסבא - רבי אהרן - היה הסנדק, וקרא לתינוק 'ישראל' על שם מייסד תורת החסידות רבי ישראל בעל שם טוב.

כעבור תקופה נפגש הסבא רבי אהרן עם הגה"ק רבי דוד בידרמן, ובמהלך השיחה שיבח רבי אהרן את נכדו ואמר: זה פרי חדש. מזה חמש מאות שנה לא היתה נשמה כזו בעולם. צריך לברך עליו שהחינו.

גם אביו, רבי אשר, ראה בבנו הפעוט משהו מיוחד. הוא אמר שלבנו ניצוץ מנשמת

המשיך להשתעשע במקל שאחז ולחפור גומא בקרקע. הגבאי שם לב לנעשה, והעיר לרבי בעדינות: חסיד פלוני מחכה לתשובה. הגביה הרבי את ראשו ואמר: אינך רואה שאני חופר קבר לפריץ? יכול החסיד לנסוע לדרכו לשלום.

כשהגיע החסיד לכפרו, התחוויר (התברר) לו שהפריץ מת באופן פתאומי...

ב. איש אחד נכנס לעיר סטולין עם עגלה מלאה חביות של מים, היינוקא' 'התגנב' מאחורה ופתח את כל הברזים של החביות והמים נשפכו על כל הרחובות... כעבור זמן קצר פרצה שריפה וכל המקומות שנשפכו שם מים על ידי הינוקא לא נפגעו מהשריפה.

וכשגדל היינוקא' והתבגר סיפר את הסיפור הבא: שמו של הי'בית מרוזח' בעירה הנידחת התפרסם למרחוק, ולא בגלל טעמו של היין. דבר פלא היה שם!

הבעל והאשה היו זוג מוזר. הבעל ננס שבננסים גובהו פחות משבעים סנטימטרים, ואילו אשתו גבוהה שבגבוהות היתה, וקומתה הזדקרה לשני מטרים!

כשרצה הבעל לדבר עם אשתו, היה מטפס על סולם, וכך משוחח עמה פנים מול פנים... מכל עבר נהרו אנשים לראות את הפלא הזה, וממילא היו קונים שתיה ומזון בבית המרוזח, והם התעשרו עושר רב!

יום עמוס במיוחד זה היה, ובסיומו נפל הבעל על המיטה ונרדם, כשהוא לא שם לב שהוא שוכב על רוחבה של המיטה. כשהתעורר, ראה והנה רגליו מגיעות לקצה המיטה, וחשב שהוא התארך, ופרץ בבכי... 'עד עכשיו באו אנשים לכאן לראות איך אני מדבר עם אשתי, ועכשיו שגדלתי ואדבר עמה כדרך כל העולם לא יבואו עוד, ובמה אתפרנס!'

ומאז נודע בכינויו - אשר נשא אותו כל ימי חייו - היינוקא' מסטולין.

שמע היינוקא' התפשט הרחק ממקום מגוריו. כבעבר המשיכו לנהור לסטולין חסידים ביחידות ובקבוצות, שהיו בחלקם הגדול חסידי אבותיו הקדושים נאמני סטולין קרלין, והם המשיכו לבוא ולהסתופף ולחזות בנועם הליכותיו וישולחנותיו של הילד הפלאי שהיה עורך כנהוג וכמקובל בשבתות ובמועדים מתוך שמחה של קדושה ששרתה במעונו. היינוקא' ישב בראש השולחן ברוב פאר והדר, כאדמו"ר מנוסה לכל דבר, פרט לעובדה שהגבאי ר' ישראל בנימין עמד לימינו, אבל לא בתפקיד 'עומד על גבו' אלא כמשרת נאמן וחסיד לפני רבו.

היו גם כאלה שבאו לסטולין מתוך סקרנות. השתוקקו לראות את 'הפלא הגדול', איך שיינוקא' בגיל רך כזה מנהל עדת חסידים קשישים תלמידי אביו וסבו הגדולים, עם עבר כל כך עשיר, שכל תנועה שלהם כולה אומרת כבוד, וכאן ניצב ילד רך בשנים, חסר נסיון, ועומדים לפניו כעבדא קמיה מאריה, תלמידים לפני רבם המובהק, בדרך ארץ מלא ואפילו ברטט של קדושה.

ה'ינוקא' עצמו נודע בהנהגתו ה'משונה' והפלאית - ילדותית, ונהג לומר ש'אינו יודע מה יעשה מחר'. בילדותו פעל היינוקא' מופתים רבים בגלוי וכשגדל חדל מכך. החסידים הסבירו שכילד טרם למד להסתיר את עצמו. אמנם בסוף ימיו ראה שהתרבו האפיקורסים באיזור, והחל שוב לגלות מופתים כדי לחזק את האמונה.

נביא שתי דוגמאות ל'מופתי ילדות' שלו:

א. אחד החסידים, סָבֵל סָבֵל רב מהפריץ בכפרו. הוא בא לרבי, ל'ינוקא', ושטח את בקשתו שינצל ממחשבותיו הרעות של הפריץ. היינוקא' כאילו לא שם לב לדברי החסיד. הוא

מסילות אל הנפש

פרשת מצורע - זה לעומת זה עשה האלהים

אבי הבן ביקש ממני לבוא ולפגוש את אביו - סב התינוק - שהיה מבוגר, ולאחל לו מזל טוב. נענתי בשמחה, וניגשתי עם אבי הבן לבית הסמוך שם חיכה היהודי הזקן על כסא גלגלים.

התחלתי לשוחח עמו וסיפרתי לו שאני מירושלים ושאני חסיד קרלין. הסבא התפעל מאוד ושאל: מה, אתה חסיד קרלין! אז אני חייב לספר לך משהו על האדמו"ר שלך.

לפני עשרות שנים חייתי בברלין שבגרמניה ללא שום קשר ליהדות. יום אחד שמעתי שהגיע לברלין האדמו"ר רבי ישראל מקרלין המכונה 'הינוקא' מסטולין. בשביל יהודי גרמניה זו היתה אטרקציה שאדמו"ר מגיע לגרמניה, והתעניינתי איפה יתקיים ה'טיש'...

בליל שבת ניגשתי לחברי ושכנעתי אותו לבוא עמי, עלינו על הרכב ונסענו לטיש כדי לראות את האדמו"ר.

נכנסנו לטיש וראינו את האדמו"ר בעת עריכת השולחן. וזאת היתה תְּוֹנָה מאוד מעניינת - דבר כזה לא ראינו מעולם.

בשלב מסויים הרבי התחיל לדבר ואמר: דעו לכם שאני לא נוהג לדבר בעת עריכת השולחן - בטיש. אגב, עד היום כך המנהג של הרבי מקרלין, שלא לדבר בטיש. הרבי המשיך: בכל זאת, לכבוד המארחים נאמר דבר תורה.

הטיש היה בשבת פרשת 'קדושים' והוא דיבר על הפסוקים: "קדושים תהיו... איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו אני ה' (ויקרא יט, ב-ג).

הרבי מקרלין שאל, מה הקשר בין כל העניינים הללו - כיבוד הורים, קדושה, שבת, והקב"ה?

אף אני כך - סיים רבי ישראל - כל זמן שהייתי 'ינוקא' היו באים אלי לראות בפלא זה... ועכשיו שגדלתי מי יבוא אלי עוד?

ה'ינוקא' חשב - מתוך ענוה - שדוקא בגלל שהוא קטן התקרבו אליו, ועכשיו שהוא כבר גדול ונמצא בדור של צדיקים, מי כבר יסתכל עליו... (בית קרלין סטולין - עמוד רמט, לגאון רבי יעקב ישראל. קברי צדיקים באשכנז - עמוד 26, לגאון רבי שלמה רסקין. גליון 'ואביטה' (צבים שנת תש"פ - עמוד 47, לגאון המקובל רבי יצחק גינזבורג שליט"א).

ועתה נעבור לסיפור:

סיפר הגאון הרב מיכי יוספי שליט"א, וז"ל: באחת הפעמים שהגעתי לבקר את הורי, אבי - הגאון רבי יהודה יוספי שליט"א סיפר לי סיפור שסיפר לו מנהל ועד הישיבות - הרב משה דוד טננבוים, מעשה שמאוד נגע ללבי...

בשנת תשי"ה - סיפר רבי משה דוד - שהייתי בנופש בכפר פינס, ששם היה בית הבראה. יום אחד בזמן שטיילתי ברחובות הכפר, עצר לידי גיפ, ומתוכו קפץ בחור קיבוצניק, ואמר לי שהוא בא מאחד מקיבוצי 'השומר הצעיר' שבסביבה, והוא וחבריו מחפשים עשירי למנון כדי לקיים טקס ברית מילה. כל חברי המשק היו בעבודה, ולכן היה להם קצת קשה למצוא מנון. הסכמתי לבוא אתם.

הגעתי למקום ולהפתעתי פגשתי מוחל עם מכנסים קצרות וסנדלים, שלמרות מראהו החיצוני היה בקי מאוד במלאכת המילה. כשהמוהל התחיל לברך את הברכות, הוא אמר אותם במנגינה ויזיניצאית מקורית...

אחר שהסתיימה ברית המילה סיפר לי המוהל שבעבר הוא היה חסיד ויזיניץ אבל עם הזמן עבר עליו מה שעבר ובסוף הצטרף לקיבוץ.

כל באיה לא ישובון

בלתי החלל הפנוי, לא היה שום מקום לבריאת העולם.

וזה הצמצום של החלל הפנוי, אי אפשר להבין ולהשיג, כי אם לעתיד לבוא.

כי צריך לומר בו שני הפכים, יש ואין. כי החלל הפנוי הוא על ידי הצמצום, שכביכול צמצם אלקותו משם, ואין שם אלקות כביכול, כי אם לא כן אינו פנוי, והכל אין סוף, ואין מקום לבריאת העולם כלל. **אבל באמת לאמיתו, בוודאי אף על פי כן יש שם גם כן**

אך ישנה טומאה שניה, והיא קשה מאוד. והיא הטומאה המשתלשלת מהחלל הפנוי. ובאר מדוע:

כאמור, כאשר רצה הקב"ה לברוא את העולם, לא היה מקום לברואו, מחמת שהיה הכל אין סוף. על כן צמצם את האור לצדדיו, ועל ידי הצמצום הזה נעשה 'חלל הפנוי'.

וז"ל רבי נחמן (ליקוטי מוהר"ן - קמא, תורה סד אות א): והנה, החלל הפנוי הזה היה מוכרח לבריאת העולם, כי

מעין החכמה

תשמורו. את המינימום של היהדות תקיימו, ותשמרו את השבת.

כשהגיע הרבי מקרלין לדבר על המדרגה הבאה, הוא הרים את קולו: אתם יהודי גרמניה, אפילו השבת לא אומרת לכם כלום. גם אותה זנחתם מאחורכם!

הוא דפק על השולחן בעוצמה ואמר: אבל אתם לפחות תזכרו - 'אני הי'!

המשיך הסבא וסיפר: הצעקה הזאת כל כך זעזעה אותי, לזכור את 'אני הי'!

לא היה לי קשר ליהדות, והבת שלי אז עמדה להתחתן עם גוי - אבל כתוצאה מהדפיקה הזאת של הרבי על השולחן עם 'אני הי', למחרת התחלתי לחסל את עסקי בגרמניה, ותוך זמן מועט עליתי לארץ. העובדה שהיית היום בברית של נכדי בקיבוץ, היא תוצאה של הדפיקה של הרבי על השולחן...

הוא ענה, שיש כמה מדרגות של קשר עם הקב"ה. ישנם חסידים שבשבילים מספיק לומר: 'קדושים תהיו! והם מעצמם יודעים את מה שמוטל עליהם בעבודת ה'. שתי מילים מספיקות, ולא צריך יותר מזה.

במדרגה השניה מצויים אנשים שלא יודעים, והיה צריך לומר להם: 'איש אמו ואביו תיראו'. כלומר, תסתכלו מה ראיתם אצל אבא ואמא שלכם. אומרים לאחד כזה, תסתכל מה אתה זוכר - איזה 'אידישקייט' (יהדות) ראית אצל הוריך. הפסוק אומר: 'תיראו', מלשון יראה. אבל הוא פירש אותו במובן של ראייה - תתנהגו לפי מה שראיתם אצל ההורים.

המדרגה הבאה, היא אנשים שלא ראו כלום אצל ההורים שלהם, אז להם התורה אומרת, לפחות - 'את שבתותי

חכמה, והקושיות בטלים מעיקרא. אך מחמת שאין בהשכל אנושי ליישבם, על ידי זה נדמים לחכמות וקושיות. ובאמת אי אפשר ליישב אלו הקושיות, כי אלו הקושיות של אפיקורסית הזאת, באים מחלל הפנוי, אשר שם בתוך החלל הפנוי אין שם אלקות כביכול. ועל כן אלו הקושיות הבאים משם, מבחינת חלל הפנוי, אי אפשר בשום אופן למצוא להם תשובה, היינו למצוא שם את השם יתברך. כי אילו היה מוצא שם גם כן את השם יתברך, אם כן לא היה פנוי, והיה הכל אין סוף כנ"ל.

ועל כן על האפיקורסית הזאת, נאמר: "פֶּל־בְּאִיָּהּ לֹא יִשׁוּבוּן" (משלי ב, יט). כי אין שום תשובה על האפיקורסית הזאת, מאחר שבא מחלל הפנוי, שמשם צמצם אלקותו כביכול...

ועתה אחר ההקדמה הארוכה הזו נקפוץ למצרים...

עוצמתו של פרעה...

של 'חלל פנוי'. שכן המילה 'פרעה' הוא מלשון ביטול, וכמו שנאמר: "תִּפְרִיעוּ אֶת־הָעַם" (שמות ה, ד) ותרגמו: 'תבטלון' ית עמא'.

וכן המילה 'פרעה' הוא מלשון התגלות, וכמו שנאמר: "וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת־הָעַם"

אלקות, כי בודאי אין שום דבר בלעדי חיותו. ועל כן אי אפשר להשיג כלל בחינת חלל הפנוי, עד לעתיד לבוא.

ומכיון שהמקום הזה (החלל הפנוי) הוא מעבר לגדרי ההשגה של השכל האנושי, לכן אם הטומאה המשתלשלת משם נאחזת באדם הוא כמעט אבוד.

ונעתיק את המשך לשונו של רבי נחמן מברסלב (שם אות ב):

אבל יש עוד מין אפיקורסית, **והם החכמות שאינם חכמות.** אלא מחמת שהם עמוקים ואינם משיגים אותם, ומחמת זה נראים כחכמות. כמו למשל כשאחד אומר סברת שקר בגמרא, ומחמת שאין למדן ליישב הקושיא שבא על ידי סברא זו, על ידי זה נדמה שאמר סברא וחכמה גדולה, אף שבאמת אינו סברא כלל.

כן יש כמה מבוכות וקושיות אצל המחקרים, שבאמת אינם שום

ממשיך רבי נחמן מברסלב (שם אות ו) ואומר:

ודע, כי פרעה מלך מצרים היה טמא מאוד, וטומאתו השתלשלה מהחלל הפנוי.

ולכן הוא נקרא 'פרעה', כי השם 'פרעה' מורה על שתי המהויות

וביאר הגה"ק רבי ירחמיאל מפרשיסחא זיע"א, כך:⁵

'הבה' - הבו לי עצה, כיצד **נתחכמה לוי** - נגרום להם להיכנס לחקירות הבאות מהחלל הפנוי, ואחרי שהם יכנסו לשם, הם לא יצליחו לצאת משם לעולם! וממילא **'פן ירבה'** - (פן' - פירושה ספק), יתרבה אצלם ספיקות באמונה.

הספיקות באמונה יכניסו את נפשם לתוך מערבולת של חושך, עצבות וכפירה... ללא יכולת להיחלץ!

כי שם בחלל הפנוי, אי אפשר למצוא שם את השם יתברך, מחמת שפינה אלקותו משם כביכול, כדי שתוכל הבריאה להתהוות כנ"ל...

היושבים שקמו ממקומותיהם בהתרגשות, העיפו את כסאותיהם אחורה, ורעש עצום של גרירת כסאות וניפוצם לארץ מילא את החדר...

נאלמתי מטוב...

הלכבות החלו לסעור בקושיות ותהיות, בחקירות ומחשבות, הנובעות מטומאה וגאווה. במקום להכיר במוגבלות של השכל האנושי שאין

כי פרע⁴ הוא כי פרעה אהרן לשמחה בקמיהם" (שם לב, כה).

ואלו שתי התכונות המאפיינות את היחלל הפנוי, ביטול והתגלות. שהרי כאמור, שם, בחלל הפנוי, ישנם שני הפכים, יש ואין. חלל פנוי מאורו יתברך שבתוכו נמצא אורו יתברך.

ולכן הטומאה היונקת משם היא טומאה קשה, שאין כח לשכל האנושי להתמודד אתה. וגם לעם ישראל שהיו במצרים לא היה כח להתמודד אתה, ולכן, בסופו של תהליך הם נהפכו לעבדים. עבדים מוכים ושפלים!

ונרחיב יותר:

כאשר הגיע הזמן שיתחיל השעבוד, כינס פרעה את כל אוהביו וחכמיו ושטח בפניהם את תוכניתו: **"הבה נתחכמה לו פן ירבה"** (שם א, י). ... וכששמעו היושבים את דבריו, עטו פניהם ארשת התרגשות: 'אדוני המלך! איזו תוכנית גאונית!'

אין לנו מידע כיצד בדיוק הצליחו המצרים לגרור את עם ישראל לחכמות ההבל שלהם, אך מה שאנו כן יודעים שבסופו של דבר הם הצליחו.

מעין החכמה

5. **ספרן** של צדיקים (עמוד עט - מהדורת שנת תשמ"ח) לגאון הרב אלעזר דוב גימאן.

4. **פירוש** רש"י: 'פרועי' - מגולה, נתגלה שמצו וקלוננו, כמו: "ופרע את ראש האשה" (במדבר ה, יח).

הצטרע פרעה מלך מצרים, כל בשרו התכסה בפצעים מוגלתיים, נפוחים ואדומים... כל מי שראה אותו נבהל: פרעה מצורע!

טובי הרופאים מכל רחבי העולם, הוזעקו במהירות לחדרו של פרעה, ערכו לפרעה בדיקות כלליות, ובדיקות פרטניות, והגיעו למסקנא... שפרעה - מצורע!

ובמכתב סיכום, כתבו דרכי טיפול, ואלו הן: פרעה צריך, פעמיים ביום, לטבול באמבטיה מלאה בדם תינוקות!...

וזה לשון המדרש (שמות רבה, פרשה א - אות לד): "ויאנחו בני ישראל" (שמות ב, כג) - למה נתאנחו? לפי שאמרו חרטומי מצרים, אין לך רפואה אם לא נשחוט מקטני ישראל 150 בערב ו-150 בבוקר, ורחץ בדמיהם שתי פעמים ביום! כיון ששמעו ישראל גזירה קשה התחילו מתאנחים וקוננים...

ומכיון שסוף סוף 'נזכרו' להתאנח, והצליחו להרגיש שהם נמצאים במצב לא תקין, החל הקב"ה בתהליך הגאולה, והתגלה אל משה...

משה רבינו נאנח מהתחלה...

אֶלֶּהִים אֶל־עֲלִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה אָמַר ה' הַגְּלֶה נְגִלְתִּי אֶל־בֵּית אֲבִיךָ בְּהִיּוֹתָם בְּמִצְרַיִם לְבֵית פְּרַעֲזָה" (שמואל-א ב, כז).

בכחו להשיב על השאלות הבאות מהחלל הפנוי, הם התגאו ואמרו: 'אין דבר כזה! אנו יכולים להבין הכל!'

ומכיון שלא מצאו תשובות, נפלו אל הכפירה והחלו לעבוד עבודה זרה!... ומכיון שכך נמסר גופם לידי המצרים האכזרים שהתעללו בהם נוראות... **והנה**, פלא, למרות זאת, למרות הצרות והעינויים, הם המשיכו לעבוד עבודה זרה! איך זה יכול להיות? הרי הם ראו בעיני בשר כיצד עזיבת האמונה הביאה להם צרות נוראות?...

והתשובה היא פשוטה: מכיון שהם השליטו על עצמם (על ידי חקירותיהם השטותיות) את הטומאה היונקת מהחלל הפנוי הם כבר לא יכלו למצוא את הבורא!

הבורא נעלם מתחום השגתם!

ומכיון שכך, כל אותה תקופה נוראה הם לא התפללו להקב"ה אפילו פעם אחת!... **וכך**, יום רדף יום, שנה חולפת ועוד שנה... ובשנה ה-86 לשעבוד

באותו דור היו הרבה אנשים קדושים, נביאים וחכמים, שזכו לקבל נבואה במצרים, וכמו שאמר איש האלקים לעלי הכהן: "וַיָּבֵא אִישׁ

**שיהא שלום בין ישראל לאביהם
שבשמים...**

ומכיון שכן, מכל אותו הדור, בחר
הקב"ה דוקא במשה...

בארץ מדין, בין השדות המוריקות,
רעה משה רבינו את צאן חותנו
יתרו, ובאחת הפעמים עת הרחיק נדוד
התגלה לנגד עיניו מראה פלאי...

**"וַיֵּרָא מְלֹאָה ה' אֵלָיו בְּלִבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ
הַסֶּנֶה וַיֵּרָא וְהִנֵּה הַסֶּנֶה בֵּעֵר
בְּאֵשׁ וְהַסֶּנֶה אֵינּוּ אֶכָּל" (שמות ג, ב).**

כשמשה רבינו ראה את המחזה המפליא
התפלא ואמר: "אֶסְרֶה־נָּא
וְאֶרְאֶה אֶת־הַמַּרְאֶה הַגָּדֹל הַזֶּה מִדּוֹעַ לֹא
יִבְעַר הַסֶּנֶה?" (שם פסוק ג).

וכאשר הוא ניגש לראות, הקב"ה מתגלה
אליו ואומר לו: כך בחרתי! צא
וגאל את בני! משה חוזר למצרים לוקח
עמו את אהרן, ויחד צועדים לארמונו של
פרעה מלך מצרים...

ופירש רש"י (שם), וז"ל: 'ויבוא איש
אלה"ם' - זה אלקנה. 'הנגלה
נגליתי אל בית אביך' - **מכאן שנתנבא
אהרן במצרים**, ומה היא הנבואה, הוא
שנאמר: "וַאֲמַר אֲלֵהֶם אִישׁ שְׁקוּצֵי עֵינָיו
הַשְּׁלִיכוּ וּבְגָלוּלֵי מִצְרַיִם אֶל תִּטְמְאוּ אֲנִי
ה' אֱלֹהֵיכֶם" (יחזקאל כ, ז)...

ובכל זאת הקב"ה בחר דוקא
במשה, והטעם לכך, מכיון
שמשה רבינו כל ימי חייו ידע
והרגיש שחסרה הגאולה, וכל ימי חייו
השתוקק בהשתוקקות גדולה ונוראה
לגאולה!

וזה לשון התנא דבי אליהו רבה (פרק ד):
מפני מה זכה משה למאור פנים
בעולם הזה, מה שעתידי הקב"ה ליתן
לצדיקים בעולם הבא?

**מפני שעשה רצונו של הקב"ה,
ומתאנח על כבודו של
הקב"ה ושל ישראל, וכל ימיו
היה מחמד ומתאוה ומצפה כדי**

משה לפני פרעה

ומושל בכיפה, באו כל מלכי העולם
לברכו ולכבדו והביאו דורונות עמם.
עמדו משה ואהרן בפתח פלטרין של

אותו יום⁶ שבאו משה ואהרן בשליחות
ה' אל פרעה, יום הולדתו של
פרעה היה. וכיון שהיה מלך גדול ואדיר

מעין החכמה

6. לשון ספר אוצר אגדות התורה (חלק ב - עמוד קצ), לגאון הרב ישראל יעקב קלפהולץ זיע"א.

השיבו לו: אדונינו מלכנו, אל נא באפך, כי לא ראינו את האנשים האלו ולא ידענו מי הביאם הנה. ולא האמין פרעה לדבריהם ויצו להורגם.

בעת ההיא עמדו שבעים סופרים יודעי שבעים לשון וכתב לפני פרעה, כהביטם אל משה ואהרן, **הדומים למלאכי השרת, ורום קומתם כארזי הלבנון, וגלגלי עיניהם מאירות ככוכב הנוגה, וזקנם יורד כאשכול התמר, וזיו פניהם כזיו החמה, ומטה האלקים, אשר שם המפורש חקוק בו, נתון בידיהם, ומפיהם יוצאות שלהבות,** מיד נפל עליהם פחד ורעדה וזיעה כיסתה את גופם הרועד. השליכו הסופרים את עטם מידם ואת אגרותיהם מעל שכמם, נפלו על פניהם והשתחוו למשה ולאהרן, כי הבינו שמשה הוא אבי כל הנבונים, ובינתו ודעתו והשכלתו עולים על אלו של כל באי עולם.

ואולם פרעה לא נתרכך וחיזק את לבו ושאלם: מי אתם? ומי שלחכם אלי? ענוהו משה ואהרן: ה' אלקי העברים שלחנו אליך כדי לבקשך שתתן רשות לבני ישראל לצאת אל המדבר דרך שלשת ימים, כדי לזבוח לכבודו, כי מיום בואם לארץ מצרים לא זבחו לאלקים...

אותה שעה כעס פרעה ואמר: "מי ה' אשר אשמע בקלו לשלח את-ישׂראל? לא ידעת י את-ה' וגם את-ישׂראל לא אשלח!" (שם ה, ב).

פרעה. ראו עבדי המלך והלכו והודיעו לפרעה: שני זקנים עומדים בפתח. שאלם המלך: ומתנות יש בידם? אמרו לו: לא! אמר להם: אם כן אל יכנסו אלא באחרונה לאחר כל המלכים.

חומה בצורה וגבוהה הקיפה את בית המלוכה, וארבע מאות פתחים היו בה, ובכל אחד מן הפתחים עמדו אריות, דובים ונמרים מוכנים לטרוף את כל הנכנס בלא נטילת רשות. וכאשר באו אל הארמון אורחי פרעה, היה המלך מצוה על חרטומיו להכניע את החיות, כדי שהאורחים יוכלו להיכנס.

כשעמדו משה ואהרן בפתח, נתקבצו ובאו אליהם החיות הטורפות, ליקקו את רגליהם כלקק כלב את אדונו והניחו להם להיכנס בשלום פנימה. כראות החרטומים את שני הזרים המתהלכים בארמון כאילו לא אירע דבר, שלחו לקראתם שני כפירי אריות לטורפם. הרים משה את מטהו, והכפירים נבהלו והחלו אף הם ללקק את רגלי משה ואהרן. התקדמו שניהם עד הגיעם אל פרעה.

נבהל המלך מאוד בראותו כי אנשים בלתי קרואים חדרו אל ארמונו, וצעק בחמתו: בני מוות הם שומרי הפתחים, כי נתנו לאנשים האלה לבוא אל ביתי. צוה פרעה להביא לפניו את השומרים ושאלם: מדוע הכנסתם את האנשים הללו אל ארמוני ואני לא הזמנתים?

אמר להם: 'מתחילה שקר אתם אומרים, כי אני הוא אדון העולם ואני בראתי עצמי ואת הנילוס, שנאמר: "לִי יְאִרִי וְאֲנִי עֲשִׂיתֶנִּי" (יחזקאל כט. ג). באותה שעה קיבץ כל חכמי מצרים, אמר להם: 'שמעתם שמו של אלקיהם של אלו? אמרו לו: 'שמענו שכן חכמים הוא ובן מלכי קדם'.

אמר להם הקב"ה: 'לעצמכם קראתם חכמים ולי בן חכמים, שנאמר: "חֲכָמֵי יַעֲצִי פְרַעֲהַ עֲצָה נִבְעָרָה אִיךָ תֵאמְרוּ אֶל־פְּרַעֲהַ בֶן־חֲכָמִים אֲנִי בֶן־מַלְכֵי קֶדֶם" (ישעיה יט, יא), ולכן נענשו ונלקחה מהם דעתם, שנאמר: "אֲדָאֲוִלִים שְׂרִי צַעַן חֲכָמֵי יַעֲצִי פְרַעֲהַ" (שם), וְיִאבְדָה חֲכֵמַת חֲכָמֵי וּבִינַת נְבִיֵי חֲסִתָּתָר" (שם כט, יד).

השיבם (פרעה למשה ואהרן): 'אלו"ה שלכם איני יודע מי הוא, שנאמר: 'מי ה' אשר אשמע בקולו'. אמר לו הקב"ה: 'רשע מי ה' אמרת? ב-מי, אתה לוקה? מי - ארבעים, י - עשרה, יחד נ' מכות שהביא הקב"ה על המצרים בים, שנאמר: 'ויאמרו החרטומים אל פרעה **אצבע** אלהי"ם היא" (שמות ח, טו), ועל הים מהו אומר: 'וירא ישראל את ה**יד** הגדולה" (שם יד, לא), כמה לקו באצבע עשר מכות, חשוב **חמש אצבעות** שביד הגדולה לכל אחת ואחת י' מכות, הרי חמישים...

אמר להם פרעה, המתינו לי עד שאחפש בספר שלי, מיד נכנס לבית ארמון שלו והיה מביט בכל אומה ואומה ואלהיה, התחיל קורא אלהי מואב, אלהי עמון ואלהי צידון, אמר להם חיפשתי שמו בבית גנזי ולא מצאתי אותו, וכו'.

אמר להם: 'בחור הוא או זקן הוא? כמה שנותיו? כמה עיירות כבש? כמה מדינות לכד? כמה שנים יש לו מיום שעלה למלכות?'

אמרו לו: 'אלקינו כחו וגבורתו מלא עולם, הוא היה עד שלא נברא העולם והוא יהיה בסוף כל העולם, והוא יצרך ונתן בכך רוח חיים'.

אמר להם: ומה מעשיו?

אמרו לו: 'נוטה שמים ויוסד ארץ, קולו חוצב להבות אש, מפרק הרים ומשבר סלעים, קשתו אש, חיצו שלהבת, רומחו לפיד, מגינו עננים, חרבו ברק, יוצר הרים וגבעות, מכסה הרים בעשבים, מוריד גשמים וטללים, מפריח דשאים, ועונה חיות (פירוש - אשה הנמצאת בחדר לידה), בחכמתו צר הוא את העובר במעי אמו ומוציאו לאויר העולם, "מְהַעֲדָה מַלְכִין וּמְהַקִּים מַלְכִין" (דניאל ב, כא).

פרעה מכביד את השעבוד

הקושי היה גדול מנשוא, לכן הלכו שוטרי ישראל (שהיו ממונים מטעם פרעה) להתחנן על נפשות העם - וקיבלו מפרעה **'בזיונות'** וחזרו לעבודה בשטח.

לפני שבאו משה ואהרן לפרעה, היו עומדים עם ישראל בכל ההספקים, ורק לעתים רחוקות לא עלה בידם לסיים ובשל כך היו שוטרי ישראל מקבלים מכות נוראות, אך כעת, עם הגזירה הנוראה שהתחדשה, לא הצליחו אף יום לסיים את הספק העבודה ולכן היו שוטרי ישראל מקבלים מכות, ולמחרת, **טרם יבשו פצעיהם**, שוב קיבלו מכות וכך חוזר חלילה. בפצעים החל להתפתח זיהום, מוגלה וחיידקים תוססים שגרמו להפצת ריח נורא ומבאיש מגופם, שנאמר: **"אֲשֶׁר הִבְאִשְׁתֶּם אֶת־רִיחֹנו"** (שם ה, כא).

משה רבינו רואה את זה ותמה: הקב"ה שלח אותי לגאול את עם ישראל, ולא רק שלא הועלתי, אלא גרמתי נזק גדול, רב ועצום!

שנאמר: **"וַיָּשָׁב מִשָּׁה אֶל־ה' וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי לָמָּה הִרְעַתָּה לְעַם**

אחר שיצאו משה ואהרן מלפני פרעה מלך מצרים, חזר משה רבינו למדין, ושהה שם ששה חדשים,⁷ ופרעה נשאר יושב על כסאו... והבין שאם ברצונו למנוע מרד, התקוממות ומלחמות, עליו למנוע מהם כל אפשרות של מחשבה עצמית...

וגזר שתי גזירות קשות ומרות:

א. לבטל מעם ישראל את יום המנוחה שהיה להם.

ב. עד עתה היו נותנים לעם ישראל תבן כדי שיעשו ממנו לבנים, מעתה ילכו הם ויאספו בעצמם את התבן מהשדות. ובאשר להספקים... אין הנחות!! הכל נשאר כרגיל!!

וזה שנאמר: **"תִּכְבֵּד הָעֶבֶדָה עַל הָאֲנָשִׁים"** (שמות ה, ט), אם עד עתה כאשר היו מגיעים לאתרי הבניה היו מוכנים להם חומרי הבנין, מעתה עליהם לדאוג גם לחומרי הבנין.

וכדי להצליח בכך החלו לעבוד ביום ובלילה ללא הרף... ביום היו פועלי בנין. ובלילה - היו נפוצים על פני שדות ומדבריות ללקט קש ותבן לחומרי בנין.

מעין החכמה

ועשה ששה חדשים, ואהרן היה יושב במצרים...

7. וזה לשון המדרש (שמות רבה, פרשה ה - אות ט): כיון שגזר כן, הלך משה למדין

הֲזֶה וְהַצֵּל לֹא הִצֵּלְתָּ אֶת־עַמְּךָ" (שם)
פסוקים כב-כג)...

הֲזֶה לְמַה זֶה שֶׁלַחְתָּנִי. וּמֵאִז בָּאתִי
אֶל־פְּרָעָה לְדַבֵּר בְּשִׁמְךָ הִרַע לְעַם

עולים ומוקטרים לפני!

צריך להביא עליו יסורים, כי מאתו לא
תצא הרעות רק טוב בתכלית כנודע.

וזה היה טענת משה רבינו: 'למה הרעותה
לעם הזה', היינו שהמה במדרגת 'עם'
- היינו מדרגה פחותה וגרועה, ואינם שמים
על לבם להתעורר עצמם לתשובה...

והקב"ה השיב לו: משה! אתה שומע
רק את הקולות החיצוניים
ובבחינת 'עם', אבל אני שומע את קול
פנימיות לבבם מחלקי יעקב אשר בתוך
כל אחד ואחד מישראל...

והפנימיות הזו, עמקי הלב והנפש,
עולים ומוקטרים לפני,
והם פועלים פלאות ופלאי פלאות,
ובזכות כך נסלל להם הדרך לגאולה...
ואתה - המשיך הקב"ה ואמר למשה -
הגיע זמנך לתרום את חלקך
בגאולה: "בא אֶל־פְּרָעָה" (שמות י, א)...

וכך ביאר הגה"ק הרב ירחמיאל ישראל
יצחק מאלכסנדר זיע"א⁸ את
טענתו של משה: 'למה הרעותה לעם
הזה' - הרי עם ישראל שבויים בידי
כחות הטומאה המשתלשלים מהחלל
הפנוי, ששם אי אפשר למצוא אלקות,
ואם כן אין להם סיכוי להיגאל משם,
שהרי שם אי אפשר למצוא אלקות.

ואם כן - המשיך משה וטען - מה
התועלת להשאיר אותם בגלות,
שום תועלת לא תצמח מכך, שהרי הם
לא יחזרו בתשובה מעצמם!

וזה לשונו (של הרבי מאלכסנדר): 'תכלית
היסורים שיתן אל לבו מה הוא זה
ועל מה הוא זה באו עליו היסורים, ולא־יזה
תכלית, וישוב אל ה' וירחמהו, אולם אם
האיש הזה הוא שוטה ואיננו מרגיש כלל
בהיסורים הללו להתעורר על ידם
לתשובה, על איש כזה לכאורה לא היה

הניגון של הצדיק

כך אמר הקב"ה למשה, מכיון שזכית
להגיע למדרגת 'אין', יש בכחך

ממשיך רבי נחמן מברסלב (שם אות ה)
ומבאר:

מעין החכמה

והניגון הזה נרמז בשיר השירים: "תבואי תשורי מראש אמנה" (שיר השירים ד, ח), 'ראש אמנה' - היא בחינת אמונה עליונה זו, שהיא ראש לכל האמונות. ולאמונה זו יש שיר עליון הרמוז במילה 'תשורי'.

ולבחינת זמר של אמונה העליונה הזאת, אין מי שיזכה, כי אם צדיק הדור, שהוא בחינת משה. שהוא במדרגת אמונה זו...

וכאשר הצדיק הזה שר ומנגן את הניגון הזה, על ידי זה הוא מעלה ומוציא את כל הנשמות שנפלו בעמקי הקליפות, בתוך האפיקורסית של חלל הפנוי. כי ניגונו הוא בבחינת 'ראש אמונה', היינו אמונה העליונה על הכל, שעל ידי ניגון ואמונה זו נתבטלים כל האפיקורסית. ונכללים ונתבטלים כל הניגונים בתוך הניגון הזה, שהוא למעלה מן הכל, שממנו נמשכים כל הניגונים...

ומשה קיים את ציוויו של ה' יתברך, וניגן את ניגון האמונה, **עד שהצליח, בליל הסדר לעלות את כל ישראל אל ראש האמונה, עד שהם עצמם זכו לשיר את שיר האמונה, ובכך, למחרת הם זכו ויצאו ממצרים...**

ועל אותה שירה מופלאה ששרו עם ישראל בליל הסדר במצרים,

להיכנס אל תוך החלל הפנוי, ולהעלות משם את הנשמות שנפלו ונשקעו בתוך האפיקורסות הזו. וזה שציוה אותו ה' יתברך: 'בוא אל פרעה' - כנס אל תוך החלל הפנוי, והעלה את נשמות ישראל!

ופעולת העלאה מתבצעת על ידי ניגון האמונה שמנגן ושר הצדיק!

כי לכל חכמה וחכמה שבעולם, יש לה זמר וניגון מיוחד. שזה הזמר מיוחד לחכמה זו, ומזה הזמר נמשכת החכמה הזאת.

וזה בבחינת: "זָמְרוּ מְשִׁילִי" (תהלים מז, ח), שכל שְׂכָל וחכמה יש לו זָמֵר וְנִגּוּן. ואפילו חכמת האפיקורסית, יש לה ניגון וזמר המיוחד לחכמה האפיקורסית... **נמצא כל חכמה וחכמה לפי בחינתה ומדרגתה, כן יש לה זמר וניגון השייך ומיוחד אליו...**

וישנו ניגון אחד יחיד ומיוחד, והוא הניגון של האמונה בהאור אין סוף עצמו הסובב כל עלמין.

והניגון הזה למעלה מכל הניגונות וזמירות שבעולם, השייכים לכל חכמה ואמונה. וכל הזמירות והניגונים של כל החכמות, נמשכין מזה הזמר והניגון, שהוא למעלה מכל הזמירות והניגונים של כל החכמות. כי הוא הזמר השייך להאמונה בהאור אין סוף עצמו, שהוא למעלה מן הכל.

רש"י: 'כמו שאמרתם שיר של הפסחים במצרים...'

התנבא ישעיה ואמר: "הַשִּׁיר יִהְיֶה לְכֶם כְּלִיל הַתְּקֻדָּשׁ חֲגֵ" (ישעיה ל, כט), ופירש

אז - והיום

באור אחדותו יתברך אשר הוא אור אין סוף, ומדת המלכות היתה גנוזה ומאוחדת באור אין סוף, וזו בחינת המלכות היא בסוד 'דוד', דרצה השם יתברך שתתגלה בחינת 'דוד' בסוד נשמות ישראל.

כי נשמות ישראל מגלים ביתר שאת וביתר עוז אשר אין עוד מלבדו יתברך כלל! וזה בחינת הניגון הגדול שיתגלה לעתיד לבוא...

היינו שיתגלה דכל ההסתרות וההעלמות של גבולי הבריאה באמת אינם לבושים המסתירים ומעלימים אורו יתברך, אלא אדרבה אלו הם לבושיו המגלים את אור אחדותו הפשוט ביתר שאת, שזו הרי כל תכלית הבריאה לגלות יחודו יתברך...

ובליל התקדש החג בני ישראל זוכים לשמוע זה השיר והניגון, ומגלים שהבריאה היא רק בבחינת לבוש אל אורו יתברך, ולא לבוש המכסה אלא אדרבה לבוש המגלה ומזהיר אור ה' בעולם...

בליל הסדר הראשון, שנערך בארץ מצרים, זכו עם ישראל לעלות ולהגיע עד ראש האמונה. ושם התברר להם שבכל תקופת הגלות הנוראה שעברה עליהם הם היו סתם נבוכים באמונה.

ועתה התברר להם שכל המבוכות של חלל הפנוי הם סתם שטויות, והאמת, שהצמצום והגילוי הוא דבר אחד! ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל!

והנה, אותה הארה נוראה שהאירה בליל הסדר במצרים, חוזרת ומאירה בכל שנה! וכך אמר הגה"צ הרב יצחק מאיר מורגנשטרן שליט"א:

וזה האור הוא מאיר בליל הסדר, דזה הלילה הוא בבחינת: **"וְלֵילָה פִּיּוֹם יְאִיר"** (תהלים קלט, יב), ומזריח בו האור של לעתיד לבוא.

דבליל התקדש החג יוצא השיר 'מראש אמנה', כמאמר הכתוב: **"הַשִּׁיר יִהְיֶה לְכֶם כְּלִיל הַתְּקֻדָּשׁ חֲגֵ"** (ישעיה ל, כט).

וביאור הדבר, דקודם שברא והאציל השם יתברך כל העולמות היה הכל מלא

מעין החכמה

9. דעה חכמה לנפשך - שיחות קודש תשס"ו (עמוד שב).

פרשת מצורע - עיקר העבודה - חינוך ילדים!

ומכיון שבלייל הסדר מתגלה אור כה מרומם ונשגב, צריך כל יהודי לעורר לבו, להתגעגע ולהשתוקק, לקדושת ליל הסדר...

עיקר העבודה - חינוך ילדים!

וברשותכם נרחיב:

בשיחה שמסר הגאון המקובל הרב יצחק גינזבורג שליט"א אמר כד: ¹⁰

מי החשוב ביותר בשולחן הסדר? עם כל הכבוד לאם היקרה שטרחה ועמלה, עם כל הכבוד לאב היושב בראש, עם כל הכבוד לסבא ולסבתא שהגיעו עם מתנות, ולכל האורחים החביבים - אין ספק שכוכבי הלילה הם הילדים.

מהרגע שהילד מתחיל להבין מה מתרחש, כולם מכרכרים סביבו, מפתים אותו להשאר ליד השולחן, ומנסים 'להאביס' אותו בהגדה של פסח ובסיפור יציאת מצרים.

בכלל, ההגדה כולה נאמרה כתשובה לשאלת הבנים: 'מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות?...'

והנה ליל הסדר הוא לא הלילה היחיד שבו יושבים יחד הורים וילדים, שהרי בכל שבוע יש לילה מאיר הנקרא ליל שבת קודש, ובנוסף ישנם לילות נוספים - סוכות, שבועות, ושאר מועדים.

והנה אין בכחנו לבאר כיצד יעורר האדם את לבו וכיצד יתכונן נפשית ליל הסדר, שהרי כל יהודי מתייחד בחמשה דברים, שלמרות שהם דברים כלליים, אך בכל זאת יש בהם חלק פרטי ומיוחד לכל אדם, והם:

א. חלק פרטי בתורה.

ב. מצוה מיוחדת לו שהוא צריך להקפיד מאוד על קיומה.

ג. עבודה על רגש מיוחד לו.

ד. עבודת הבירורים.

ה. עבודת הכוונות.

ומכיון שכן, גם בנושא ההכנה לפסח, יש לכל אחד את החלק המיוחד לו!

אך מה שכן ברצוננו להדגיש כעת, שתהיה מה שתהיה ההכנה לליל הסדר, בכל זאת ישנו מכנה משותף לכולם. והם: הילדים!

כולם חייבים להתכונן נפשית כיצד להאיר ולהטביע בילדים את הארת ליל הסדר! שהרי הילדים הם עיקר הלילה!

מעין החכמה

10. הזמן הפנימי (עמוד 231, וגם מה שבקטע הבא הם דבריו שם).

להתמודד במקביל עם ארבעה גוונים שונים, ולתת לכל אחד מענה המתאים לו.

יש מי שמוטרד מריבוי הבנים והגוונים, ומעדיף שכולם יראו אותו דבר.

אבל הורה אמיתי ומחנך אמיתי אינו נבהל. אדרבה, הוא שמח לראות שכל אחד תופס 'צבע' מיוחד. אוי ואבוי אם כל הילדים - התלמידים היו נראים כאילו יצאו ממכונת צילום...¹¹

ולמרות זאת, בליל הסדר ישנו דבר מיוחד שלא קיים בשאר הלילות - בליל הסדר מצוה אותנו התורה הקדושה להתייחס לארבעת הבנים!

וכמו שאנו אומרים בהגדה: 'כנגד ארבעה בנים דיברה תורה. אחד חכם ואחד רשע ואחד תם ואחד שאינו יודע לשאול'.

עורך הסדר אינו עומד מול קבוצה אחידה והומוגנית, אלא צריך

לפצח את האגוז

והמצוה ופרק כל עול, כמה שאינו נוהג כבן לעם היהודי, תמיד ישאר בן.

נכון שאנו אומרים לבן הרשע: 'אילו היה שם לא היה נגאלי, אבל סוף סוף הוא אתנו כאן, ואנו מובטחים שלא ידח ממנו נידח'. שכן לאחר שהי קירבנו

איך צריך להתייחס לכל אחד מהבנים? ולכולם גם יחד? ראשית, צריך להכיר

בנקודה הטובה שיש בכל אחד, ולדעת שיבין כך ובין כך אתם קרויים בנים (שו"ת הרשב"א, חלק א - סימן קצד) - כמה שהיהודי חוטא ופושע, כמה שהתרחק מדרך התורה

מעין החכמה

פניו ולגבאי התממה הסביר: 'יהודי זה קרא עכשיו בהגדה את הפסקה: 'כנגד ארבעה בנים דיברה תורה - אחד חכם, אחד רשע, אחד תם, ואחד שאינו יודע לשאול', וכל פעם לפני שאמר את המילה 'אחד' חשב בתמימותו שה'אחד' הזה הוא כמו ה'אחד' שבפסוק 'שמע ישראל', ונמצא שיצר מארבעת הבנים (שאף הרשע כולו בהם) תפילה קדושה, כמו קריאת שמעי'.

ואמר הגאון הקדוש רבי יששכר דוב מבעלזא, שכאשר סיפרו סיפור זה לאביו הגאון הקדוש רבי יהושע מבעלזא השתנה זיו פניו הקדושות לכמה גוונים. והבנתי שיש בזה דברים גדולים עד מאוד.

11. ליל הסדר, הגאון הקדוש רבי צבי אלימלך מדינוב מחבר ספר בני יששכר סיים עתה תפילת ערבית לוחטת, מתוך השתפכות נפש מופלאה, מלווה בשירים וניגונים שמימיים.

הגבאי המתין עד צאתו של הרבי ולוהו לביתו, לפתע פונה הרבי לגבאי ואומר לו: 'הבה נסתובב בין בתי היהודים שבעיר ונראה כיצד עורכים הם את ליל הסדר'. וכך עשו.

בחולפם ליד אחד הבתים לפתע נשמע קול צעקה: 'א-ח-ד'... לא עברו שניות מעטות ושוב נשנתה אותה צעקה: 'א-ח-ד'... הרבי הקשיב וקורת רוח עצומה נראתה על

מאיךד, יתכן שהוא שותק כי הוא

ביישן ומופנם. גם זה לא טוב,

שהרי 'לא הביישן למד'. לכן צריך

לדובב אותו, למשוך אותו עד שיוציא

מילה, טובה או רעה, העיקר שיהיה

משהו להיאחז בו ולפתוח בדי שיח...

וכאמור, לבלי הסדר אנו צריכים להסביר

לכל הבנים את שרשי האמונה -

גם לבן הקשה ל'פיצוח'...

וכאן ברצוננו להרחיב עוד...

כתב רבינו יונה (משלי ד, כא): שהשמחה

במצוות היא מעיקרי העבודה,

ועל ידה יזכה לעלות במעלות ההשגות

והמדרגות לחזות בנועם ה' ולבקר

בהיכלו ללא ערך ודמיון כלל לקיום

המצוות בלא מדת השמחה, וכמו שכתב

בספר ארחות צדיקים (שער השמחה), כל

העושה מצוה בשמחה יש לו שכר אלף

ידות יותר ממי שהמצוה עליו למשא

וכו', ומצליח בכל דרכיו ושולח הקדוש

ברוך הוא רוח הקודש בקרבו ולבו שמח

ומתמלא אהבת הקדוש ברוך הוא.

והנה בהיות האדם עובד את ה' יתברך

בשמחה, כמאמר הכתוב: "עבדו

אֲת־ה' בְּשִׂמְחָה" (תהלים ק, ב), אזי נוספת בו

תשוקה רבה להתדבק בו יתברך, ומתוך

כך בא לידי מעלות עצומות ונשגבות (וזאת

מכת השמחה), לא כן העובד את ה' יתברך

בעצבון רח"ל, גורע רבות בעבודתו...

לפני הר סיני ונתן לנו את התורה, אף

יהודי אינו הולך לאיבוד.

לאחר מכן, צריך להכיר ולזהות את

המאפיינים המיוחדים לכל

אחד, לראות מה מטריד אותו במיוחד,

ומה נכון לענות לו.

לשלושה בנים יש אבחון פשוט יחסית:

החכם שואל שאלה למדנית

מפורטת - 'מה העדות והחוקים והמשפטים

אשר ציוה ה' אלקינו אתכם?' **הרשע** שואל

שאלה מתריסה - 'מה העבודה הזאת לכם?'

והתם (שבחלק מהמקורות נקרא 'טיפש') שואל

שאלת תם - 'מה זאת?'

הביטוי: 'מה הוא אומר', מוסבר בחסידות:

מה שהוא - הוא אומר. כלומר,

מתוך דיבורו ניכר מה הוא באמת.

אך מה עם הבן הרביעי שאינו אומר כלום,

רק יושב ושותק בעקשנות כאילו

איננו כאן? אסור לוותר לו! 'ושאינו יודע

לשואל, את פתח לו'. נכון שהוא אגוז קשה

לפיצוח, אבל בפסח אוהבים אגוזים...

הבן השותק הוא חידה עבורנו. מדוע

באמת הוא שותק? האם מפני

שאינו **יודע** לשואל, או אולי מפני

שאינו **רוצה** לשואל. האם באמת יש לו

קשיי התבטאות, עוד יותר מהבן התם,

או אולי הוא פשוט 'לא סופר' אותנו,

ובפנים הוא חושב כמו הרשע?

אך לא רק זאת:

ילדים שגדלים בבית שהשדר המרכזי הוא שמחה גדולה בעשיית המצוות, דרך חיים זו יוצרת בקרב הנער מציאות חדשה, שבהחלט יש בכחה לשנות מבט על העולם ועל החיים, לידע העיקר והטפל, וסדרי עדיפויות בחיים.

אצל ילדים מסוג זה עבודת ה' וכל שאר דברים שבקדושה מקבלים במה של כבוד, שכן מציאות זו שגדלים בה מולידה בהם אהבת ה' ויראת ה' פקחות וכח עצום לעמוד בכל הנסיונות שבשגרת החיים.

לא יפלא איפוא שילדים מסוג זה יהיו שונים לטובה משאר חבריהם, והגם שיהיו בסביבה טובה, כל הרואה בנקודת מבט מהצד יבחין מיד בעיניו של ילד זה אור מיוחד, שלא ימצא הרבה כמוהו, אור ששרשו באהבת ה' עצומה, אותה יונק בבית הוריו היקרים, אור שמשמעותו 'הנני' - מוכן ומזומן, לכל דבר שבקדושה.

זכור אזכור ותשוח עלי נפשי, בהיותי חוסה תחת כנפיו של אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברגיל זיע"א, כמה היה קורן, שמח וזורח בעשיית כל מצוה ומצוה ובפרט מצוות נדירות הבאות מזמן לזמן, כמה היה מתכונן, כמה היה מתרגש, כמה היה מלהיב את כל הלבבות שבסביבה אודות קיום המצוה העתידה,

כמה היה מדבר עמנו לפני המצוה לקראת איזו מצוה אנחנו הולכים וכמה היה משתדל להרויח את כל החומרות וההידורים שבכל מצוה. עד כדי שפעמים שהיה כבר מעורר השתאות לעמוד מהצד ולראות כיצד הוא שמח בכל מצוה כמוצא שלל רב ממש. מי שזכה להיות קרוב אליו באמת ראה חש והרגיש כיצד אצלו המצוות בעצמן הן היו האושר האמיתי שלו יותר מכל הון יקר שבעולם.

זכורני אנא זעירא, כיצד היה משתף אותנו עמו בכל מצוה שכזו, והגם שהיינו ילדים רכים בשנים, היה משדל אותנו בכל מיני השתדלויות ומיני תרגימא, פרסים יקרי ערך ומתנות טובות, ועוד כיצא בזה, ולאחר שגדלנו והקמנו בתים היה לוקח עמו את כל הנכדים ה' ישמרם ויחיים והיה משדל אותם...

לקראת ליל הסדר היה מכין אותם כמה ימים מראש, שבלייל הסדר הוא יעשה חידון וכל ילד שידע... יקבל... וכן היה בעצמו משתדל להכין את כל ההכנות הנדרשות לליל הסדר, והיה מצוה אליו תמיד כמה מהנכדים היקרים והיה משתף אותם בכל פרט שעושה ומסביר להם למה הוא עושה כך, ואיזו מצוה יש בזה, וכמה נחת רוח יש לה' יתברך שעושים דבר זה, והיה דואג לתת כבוד ובמה ראויה שבח ותהילה לכל נכד ונכדה, לכל ילד וילדה,

בריוח, והיה ממנה כל אחד לתפקיד מסויים - אתה אחראי להביא יין, ואתה אחראי להביא מצות, ואתה אחראי להביא כוסות מהודרות, וכן על זה הדרך.

ובכך הוא זכה ועד עתה כל צאצאיו, כן רבו, הולכים בדרכיו הקדושים, ואין פרץ ואין יוצאת, ואין צווחה ברחובותינו (כדרשת חז"ל).

ואז אפשר להגיע ל'נרצה'...

שיר השירים - סיום הסדר

וגאולתם מהם. כללות תחיית המתים. מה שהיה, מה שהוזה, ומה שעתיד להיות באלף השביעי כשיהיה שבת לה', כל אלה בשיר השירים.

'נרצה' - הוא סוד שיר השירים, שיהודי מרגיש רצוי ואהוב בעיני ה' יתברך. וזו המתנה הגדולה שמקבלין נשמות ישראל בליל הסדר אחר חצות לילה, **שעת אמירת 'שיר השירים', בבחינת מתנת אפיקומן שמקבלים אנו מהשמים.**

שאת כל סימני הסדר אומרים הילדים לאב, שהוא מתחיל כחזן כל סימן מסימני ליל הסדר, ובניו עונים כקהל לחזן, פירוש סימן קדש' וכן הלאה. ובעומדו כבר בסיום הסדר - והילדים כבר ישנים - אזי העת שבו ה' יתברך כביכול - הוא נעשה החזן הקורא 'נרצה' אל היהודי היושב אחר סיום ליל הסדר, ואומר לו ה' יתברך: **נרצה.**

להדגיש כמה כל אחד הוא מיוחד בן פורת יוסף, והיה מוליד בלבו של כל אחד שמחה וחשק עצום בעבודת ה' יתברך שמו כל משך השנה כולה.

גם היה מכין כסא מיוחד לכל אחד אפילו לתינוקות, והיה מחלק בעצמו הגדה מיוחדת לכל אחד והיה מכין לכל אחד כוס מיוחדת במינה, והיה מכין כמות גדולה בשפע עצום כדי שיהיה למסובין

כך כתב הגאון רבי אברהם קלוגר שליט"א (אשיחה בחוקיק, ויקרא - עמוד קעט), וז"ל:

זמן אמירת 'שיר השירים' בקרב בית ישראל, נשתרש ביותר בליל הסדר. אחר חצות הלילה - בעת הסימן האחרון מסימני הסדר 'נרצה'.

שהרי 'שיר השירים' - הוא כללות כל גלות וגאולת מצרים, כמו שכתב בזוהר הקדוש (תרומה דף קמד ע"א) בשבח השירה הזאת, שהיא כללות כל התורה, כללות כל מעשי בראשית, כללות סוד האבות, כללות גלות מצרים וצאת בני ישראל ממצרים ושירת הים. כללות עשרת הדברות וקיום הר סיני. לכת ישראל במדבר עד שנכנסו לארץ ונבנה להם בית המקדש. כללות עיטורי השם הקדוש העליון, באהבה ובחדוה. כללות גלויות ישראל בין העמים

מתנה זו הנגלית בנשמותיהם של ישראל
בליל הסדר, יש בה הרגש פנימי
ביותר והאמונה נקנית במעמקי הלב...

**דע, כי הינך רצוי לפני, חביב אתה עלי. ואף
היהודי נענה ואומר לה' יתברך כבן העונה
לאביו: אכן כן, הנני רצוי לפניך.**

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

טובה, כל הרואה בנקודת מבט מהצד יבחין מיד
בעיניו של ילד זה אור מיוחד, שלא ימצא הרבה
כמוהו, אור ששרשו באהבת ה' עצומה, אותה
יונק בבית הוריו היקרים, אור שמשמעותו 'הנני
- מוכן ומזומן, לכל דבר שבקדושה.

ד. זכור אזכור ותשוח עלי נפשי, בהיותי חוסה
תחת כנפיו של אבא מארי עט"ר רבינו יורם
מיכאל אברג'ל זיע"א, כמה היה קורן, שמח
וזורח בעשיית כל מצוה ומצוה ובפרט מצוות
נדירות הבאות מזמן לזמן, כמה היה מתכונן,
כמה היה מתרגש, כמה היה מלהיב את כל
הלבבות שבסביבה אודות קיום המצוה
העתידה, כמה היה מדבר עמנו לפני המצוה
לקראת איזו מצוה אנחנו הולכים, וכמה היה
משתדל להרויח את כל החומרות וההידורים
שבכל מצוה. עד כדי שפעמים שהיה כבר
מעורר השתאות לעמוד מהצד ולראות כיצד
הוא שמח בכל מצוה כמוצא שלל רב ממש. מי
שזכה להיות קרוב אליו באמת ראה חש והרגיש
כיצד אצלו המצוות בעצמן הן היו האושר
האמיתי שלו יותר מכל הון יקר שבעולם.

זכורני אנא זעירא, כיצד היה משתף אותנו
עמו בכל מצוה שכזו, והגם שהיינו
ילדים רכים בשנים, היה משדל אותנו בכל מיני

א. ליל הסדר הוא לילה מרומם ונשגב, ומתגלים
בו אורות והארות ומוחין גדולות, אך אף על
פי כן, **עיקר העבודה בלילה הוא עם הילדים.**

הילדים הם מרכז ליל הסדר.

מהרגע שהילד מתחיל להבין מה מתרחש,
מוטלת עלינו האחריות לספר לו את
סיפור יציאת מצרים.

ב. כדי להצליח להחדיר בילדים היקרים את
'אורות' ליל הסדר, צריכים להתכונן לכך.

**להכין מדרשים וסיפורים, ולעורר בלבבות
צפיה והשתוקקות.**

ג. ילדים שגדלים בבית שהשדר המרכזי הוא
שמחה גדולה בעשיית המצוות, דרך חיים זו
יוצרת בקרב הנער מציאות חדשה, שבהחלט
יש בכחה לשנות מבט על העולם ועל החיים,
לידע העיקר והטפל, וסדרי עדיפויות בחיים.

אצל ילדים מסוג זה, עבודת ה' וכל שאר
דברים שבקדושה מקבלים במה של
כבוד, שכן מציאות זו שגדלים בה מולידה בהם
אהבת ה' ויראת ה' פקחות וכח עצום לעמוד
בכל הנסיונות שבשגרת החיים.

לא יפלא איפוא שילדים מסוג זה יהיו שונים
לטובה משאר חבריהם, והגם שיהיו בסביבה

מסילות אל הנפש

פרשת מצורע - העולה מן האמור להלכה ולמעשה

לכל נכד ונכדה, לכל ילד וילדה, להדגיש כמה כל אחד הוא מיוחד בן פורת יוסף, והיה מוליד בלבו של כל אחד שמחה וחשק עצום בעבודת ה' יתברך שמו כל משך השנה כולה.

גם היה מכין כסא מיוחד לכל אחד אפילו לתינוקות, והיה מחלק בעצמו הגדה מיוחדת לכל אחד והיה מכין לכל אחד כוס מיוחדת במינה, והיה מכין כמות גדולה בשפע עצום כדי שיהיה למסובין בריוח, והיה ממנה כל אחד לתפקיד מסויים - אתה אחראי להביא יין, ואתה אחראי להביא מצות, ואתה אחראי להביא כוסות מהודרות, וכן על זה הדרך.

וזו היא הדרך שצריכים אנו ללכת בעקבותיה!

השתדלויות ומיני תרגימא פרסים יקרי ערך ומתנות טובות, ועוד כיוצא בזה, ולאחר שגדלנו והקמנו בתים היה לוקח עמו את כל הנכדים ה' ישמרם ויחיים והיה משדל אותם...

לקראת ליל הסדר היה מכין אותם כמה ימים מראש, שבליל הסדר הוא יעשה חידון וכל ילד שידע... יקבל... וכן היה בעצמו משתדל להכין את כל ההכנות הנדרשות לליל הסדר, והיה מצות אליו תמיד כמה מהנכדים היקרים והיה משתף אותם בכל פרט שעושה ומסביר להם למה הוא עושה כך, ואיזו מצוה יש בזה, וכמה נחת רוח יש לה' יתברך שעושים דבר זה, והיה דואג לתת כבוד ובמה ראויה שבח ותהילה

בס"ד

הגדה של פסח

מפוארת

מצות מהודרות

פריכות וטריות

מהרו להזמין הכמות מוגבלת!

נקודות חלוקה בפריסה ארצית

בפסח הזה כולנו מאירים!

מחזורים והגדה של פסח ולכל החגים
בעיצוב מרהיב וכתב מאיר עיניים, עם הכנות וביאורים
עפ"י הנהגת אבינו מו"ר הרב יורם מיכאל אברג'ל זיע"א

סט לאיש

סט לאשה

סט מעור לאיש

סט מעור לאשה

420 ש"ח
בלבד

320 ש"ח
בלבד

149 ש"ח
בלבד

25%
הנחה

25%
הנחה

15 חלקים

כולל בנוסף סידור תפילה, תהלים והגדה

10 חלקים

כולל שליחות וחמדת אלוהים

6 חלקים

כולל סידור עם תהלים

חייגו: 08-931-1785

054-618-8907

קמחא דפסחא

למשפחות נזקקות

"מי שמשמח את שלי,
אני משמח את שלו"

***2910 חייגו:**
08-37-40-200

היה שותף - זכות נדירה!

מחולק ע"י מורינו ורבינו
הרב ישראל אברג'יל שליט"א

שעזורי השבוע

מפי הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

לבאי בית המדרש 'המאיר לארץ'

אי"ה תפילות ושיעורי חול המועד יתקיימו בבית המדרש 'המאיר לארץ', רח' קציר 666, נתיבות. (עזרת נשים פתוחה)

להלן זמני התפילות והשיעורים בימי חול המועד הבעל"ט

- 05:10 שחרית של חוה"מ
- 07:00 - 09:00 שיעור בוקר
- 17:30 מנחה של חוה"מ
- 18:00 שיעור ערב
- 19:30 ערבית של חוה"מ

קבלת קהל לברכת החג בלבד 20:00 - 21:00

בברכת חג כשר ושמה וברוכים הבאים בשם ה'

ערוצי מחלקת המדיה של בית המדרש המאיר לארץ

hameir-Laarets.org.il

המאיר לארץ

054-26-380-26

08-64-99-859
קו שמע - המאיר לארץ

français
joindre :

Русский
присоединиться:

English
to join:

Español
Para unirse:

עברית
להתחברות:

פרשת מצורע - שבת הגדול -

י"ב ניסן התשפ"ד

זמני שבת קודש

רבינו תם	יציאת שבת	הדלקת נרות	עיר
20:31	19:42	18:52	באר שבע
20:32	19:44	18:53	תל אביב
20:33	19:44	18:53	חיפה
20:22	19:47	18:41	אילת
20:36	19:46	18:56	ירושלים
		18:36	ירושלים 40 דק'

מסילות אל הרב

מפי קדשו של אטור' זיע"א

אם יש באפשרותך תיתן צדקה לפני חג פסח, כדי שגם בביתם של אלו שדחוקים תהיה אפשרות לקנות את כל צרכי החג בשפע גדול. וכן בגדים חדשים להם ולבני ביתם לכבוד החג, וכך גם בביתם תהיה מורגשת שמחת החג.

בכך שאתה עוזר לעניים לחג אתה בעצם עוזר לעצמך, כי בזכות זה שדאגת שבביתם של העניים תהיה שמחה גדולה בחג, גם הקב"ה ידאג שבביתך תהיה שמחה גדולה בחג ולא יהיה שום דבר שיפר אותה ח"ו.

הפצת תורה חובקת עולם היה שותף 08-37-40-200

לתרומות:

- בנק מזרחי טפחות, סניף 433 קרית גת, חשבון 69556
- בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519
- בכל עמדות 'נדרים פלוס'